

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12Pu/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324200066
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2024:2324200066.3

Uznesenie

Okresný súd Galanta v konaní o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení umiestnenej: E. L., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. I. O. XXX, toho času Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s., Hodská 373/38, Galanta, v konaní zastúpená procesným opatrovníkom: K. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/XX, Z.-B., za účasti zdravotníckeho zariadenia: Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s., Hodská 373/38, Galanta, o vyslovení prípustnosti prevzatia umiestnenej do zdravotníckeho zariadenia, takto

rozhodol:

Prevzatie umiestnenej do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta začal uznesením č.k. 12Pu/1/2024 - 4 zo dňa 10.01.2024 konať vo veci prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení umiestnenej, ktorá je konkretizovaná v záhlaví tohto uznesenia, na psychiatrickom oddelení Nemocnice s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s., a to na základe podnetu psychiatrického oddelenia Nemocnice s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s. zo dňa 09.01.2024 o tom, že dňa 07.01.2024 o 00:49 hod. bola na psychiatrické oddelenie Nemocnice s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s. (ďalej len „nemocnica“) prijatá umiestnená na liečbu, ktorá súhlasila s hospitalizáciou a podpísala informovaný súhlas s liečbou. Následne dňa 09.01.2024 o 09:40 hod. vyjadrila písomne svoj nesúhlas s pokračovaním v liečbe, odmietla lekármi navrhovaný liečebný postup, podpísal negat. reverz. V oznámení nemocnice bolo uvedené, že u umiestnenej pretrvávajú choroby príznaky podmieňujúce ohrozenie zdravia a života umiestnenej. Vzhľadom na uvedené nemocnica žiada o vyslovenie prípustnosti prevzatia, držania a liečby v zdravotníckom zariadení.

2. Dňa 11.01.2024 sa súd v zmysle § 261 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) oboznámil s názormi ošetrojúceho lekára a so zdravotnou dokumentáciou umiestnenej. Následne v zmysle ustanovenia § 260 C.m.p vykonal výsluch umiestnenej. Výpovede umiestnenej a ošetrojúceho lekára sú zaprotokolované v zápisniciach, ktoré sú súčasťou tohto spisu.

3. Z výpovede ošetrojúcej lekárky MUDr. Evy Bubeníkovej súd zistil, že umiestnená bola dňa 07.01.2023 privezená na urgentný príjem posádkou RZP, ktorú do jej domu privolali príslušníci polície, nakoľko v priebehu noci boli umiestnenou privolaní do jej domu trikrát. Umiestnená ich opakovane privolala z dôvodu, že tvrdila, že ju prepadli v jej dome, dobíjajú sa jej do domu nejakí muži, lozia po stromoch, chodia so žeravou tyčou a chcú jej podpáliť dom. Uvedené sa policajtom nepotvrdilo a z toho dôvodu privolali RZP, ktorá ju priviezla na urgentný príjem. Umiestnená v minulosti nebola liečená ako psychiatrický pacient ani hospitalizovaná na psychiatrii. Pri prijatí dňa 07.01.2024 podpísala informovaný súhlas, avšak 09.01.2024 uviedla, že nechce pokračovať v hospitalizácii, stále tvrdila, že to čo uviedla je pravda a nie sú to halucinácie. Príbuzní lekárov informovali, že je u umiestnenej predpoklad dlhodobého pitia alkoholu. Ošetrojúca lekárka uviedla, že umiestnená naozaj javí známky alkoholizmu, čo preukazuje aj skutočnosť, že pri prijatí mala zvýšené pečenoé testy. Detox pri závislosti od alkoholu trvá minimálne dva týždne. Ošetrojúca lekárka uviedla, že v prípade, ak by bola prepustená do domáceho prostredia a

nebola liečená, hrozí zhoršenie jej stavu. V prípade, ak by umiestnená nebola ďalej liečená, mohla by byť nebezpečná pre seba a svoje okolie. Na záver ošetrojúca lekárka uviedla, že liečba je plne indikovaná a sú dôvody na držanie umiestnenej v liečebnom ústave.

4. Dňa 11.01.2024 uskutočnil súd výsluch umiestnenej v zdravotníckom zariadení. Umiestnenej bolo doručované krátkou cestou uznesenie začatí konania, uznesenie o ustanovení procesného opatrovníka, podnet a poučenie. Po oboznámení sa s dôvodom výsluchu a po zákonom poučení v zmysle § 32 a § 258 C.m.p. súd uskutočnil výsluch spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný, s ohľadom na aktuálny zdravotný stav umiestnenej. Pri výsluchu bola umiestnená pokojná, pri plnom vedomí. Výsluch umiestnenej sa konal v lekárskej izbe, umiestnená povedala, že bude vypovedať. Umiestnená vedela ako sa volá, kedy sa narodila, kde býva, kde sa nachádza. Na otázku, za akých okolností bola privezená na psychiatriu uviedla, že bola privezená RZP, ktorí jej povedali, že pôjdu len za psychiatrom a nakoniec musela ostať na psychiatrii. RZP zavolali policajti, ktorých volala ona zo soboty na nedeľu v noci k nej do domu, pretože sa cítili ohrozená. Uviedla, že to začalo v noci zo soboty na nedeľu, pretože jej pred brámkou stálo päť dospelých chlapov, čo si najprv myslela, že to sa jej len zdá, avšak keď ich počula rozprávať, tak jej bolo jasné, že tam niekto skutočne je. Chodili po stromoch, keďže okolo domu, ktorý je oproti nej je džungľa, tí prví policajti ich tam nenašli a odišli. V sobotu poobede tam rezali alebo hľadali vajíčka od vtákov, nevie čo tam presne robili. Uviedla, že sa ich snažila si tých chlapov nevšimáť, videla ich pred brámkou, rozprávali sa medzi sebou, určite ju videli, lebo počula, ako sa bavili, že ju chcú aj znásilniť. Uviedla, že nie je sprostá, že nemala ani vypité, lebo bola chorá. Ďalej uviedla, že jeden z tých chlapov ležal na záhradke, bol opitý, rehnul sa, kričala na neho, že nech ide preč, lebo zavolá políciu. Boli tam aj dve baby, blondína a čiernovlasá. Uviedla, že policajti nejakých chytili, že asi traja boli zaistení. Tí chlapi tam robili, rachot, váľali sa jej po kytkách. Vyšla teda von, povedala im, že skutočne už zavolá tých policajtov, prišla jedna tá baba a toho jedného odvieďa, rozprávali sa medzi sebou, že on má motorku, ale bol veľmi opitý, že sa nevedel zdvihnúť zo zeme, ona mu asi pomohla a schovala ho asi niekde. K otázke, či vie z akého dôvodu je hospitalizovaná na psychiatrii a či považuje umiestnenie na psychiatrii za dôvodné uviedla, že ju nebolo treba zobrať na psychiatriu, nakoľko síce boli sviatky a možno vypila viacej, ale tentokrát nemala v sebe alkohol. Uviedla, že pije tak príležitostne, boli sviatky teraz tak, kto by si nevypil. K otázke, či trpí podľa jej názoru nejakou psychickou chorobou, resp. poruchou uviedla, že si myslí, že netrpí, že sa to dalo liečiť aj inak. Uviedla, že nakoľko má vysoký tlak, tak si nemôže dovoliť veľa vypiť. Na otázku, či by chcela k veci niečo dodať, začala umiestnená opäť rozprávať o incidente s chlapmi pri jej dome, že policajti jej nechali troch pod oknom a videla vysokého chlapa v čiernych okuliach s červenými bodkami v očiach, čiže to mal to nočné videnie. Potrebovala ísť na WC, tak plaziac sa išla, aby ju nevidel. Bol tam ešte jeden chlap, ktorý mal na sebe takú bielu ako svinskú masku. Uviedla, že to stále vidí, že to nebola halucinácia. Záverom uviedla, že vlastne nevádi, že je v nemocnici, možno jej pobyt tam pomôže. Umiestnená na začiatku výsluchu prevzala zásielku s písomnosťami a na konci podpísala zápisnicu.

5. Súd nahliadol do zdravotnej dokumentácie umiestnenej, pričom sa oboznámil najmä s prijímacou správou zo dňa 07.01.2024 a s dekurzom zo dňa 07.01.2024, zo dňa 08.01.2024, zo dňa 09.01.2024 a zo dňa 10.01.2024, ktoré sú súčasťou tohto spisu. Z prijímacej správy vyplýva, že umiestnená bola prijatá na psychiatrické oddelenie za účelom liečby s diagnózou F22.8 - iná pretrvávajúca porucha s bludmi. Na urgentný príjem bola privezená posádkou RZP, ktorú do jej domu privolali príslušníci polície, nakoľko v priebehu noci boli umiestnenou privolaní do jej domu trikrát z dôvodu, že tvrdila, že k nej dobíjajú nejakí muži, lozia po stromoch, chodia so žeravou tyčou a chcú jej podpáliť dom. Vzhľadom na prítomnosť halucinatórnych zážitkov s paranoidnou interpretáciou, psychotické vnímanie reality, paranoidne halucinatórny syndróm a nemožnosti vylúčenia konzumácie alkoholu je liečba plne indikovaná aj napriek nesúhlasu pacienta.

6. Podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 6 Ústavy SR č. 460/1992 Zb., osobná sloboda sa zaručuje. Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

7. Podľa ustanovenia § 253 C.m.p., zdravotnícke zariadenie, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v osobitnom predpise (ďalej len "umiestnený"), je povinné oznámiť súdu do 24 hodín prevzatie umiestneného bez jeho informovaného súhlasu. Oznamovaciu povinnosť má zdravotnícke

zariadenie aj vtedy, ak umiestnený svoj informovaný súhlas odvolá, a to do 24 hodín od odvolania informovaného súhlasu.

8. Podľa ustanovenia § 254 ods. 1 a 2 C.m.p., návrh na začatie konania môže podať umiestnený. Súd začne konanie bez návrhu na základe oznámenia zdravotníckeho zariadenia podľa § 253, ak sa konanie nezačalo už skôr na návrh.

9. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a 2 C.m.p., účastníkom konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení je umiestnený a zdravotnícke zariadenie. Blízka osoba môže navrhnúť, aby ju súd pribral ako účastníka do konania. Súd návrhu vyhovie, ak to považuje pre vedenie konania a ochranu umiestneného za účelné.

10. Podľa ustanovenia § 256 C.m.p., súd môže ustanoviť procesného opatrovníka umiestnenému aj vtedy, ak to považuje za potrebné na ochranu jeho záujmov, najmä ak má pochybnosti, či má umiestnený spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu.

11. Podľa ustanovenia § 257 ods. 1, 2 a 3 C.m.p., ak je umiestnený plnoletý, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu aj vtedy, ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Ak sú procesné úkony zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka v rozpore s procesnými úkonmi umiestneného alebo v rozpore s procesnými úkonmi zástupcu, ktorého si umiestnený zvolí, posúdi súd, ktorý procesný úkon je v záujme umiestneného. Rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj umiestnenému. Umiestnený môže požiadať, aby mu súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

12. Podľa ustanovenia § 258 ods. 1 a 2 C.m.p., umiestneného súd poučí o jeho procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu. Poučenie podľa odseku 1 súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav umiestneného.

13. Podľa ustanovenia § 259 C.m.p., umiestnený môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jeho dôverník, ktorý nie je jeho zástupcom. O tejto možnosti ho súd poučí.

14. Podľa ustanovenia § 260 ods. 1, 2 a 3 C.m.p., súd umiestneného vyslúchne. Výsluch umiestneného súd uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade umiestneného vzhliadne. Ak o to požiada umiestnený, vyslúchne ho súd vždy.

15. Podľa ustanovenia § 261 C.m.p., súd sa oboznámi s názorom ošetrojúceho lekára, prípadne ďalších osôb, ktoré môžu objasniť stav vecí, a so zdravotnou dokumentáciou umiestneného.

16. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 a 3 C.m.p., súd rozhodne o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia uznesením bez nariadenia pojednávania. Súd vydá uznesenie do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného. Súd doručí uznesenie umiestnenému v zdravotníckom zariadení do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody.

17. Podľa ustanovenia § 263 C.m.p., zdravotnícke zariadenie umiestneného okamžite prepustí, ak súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo neprípustné.

18. Podľa ustanovenia § 264 C.m.p., zdravotnícke zariadenie je vždy oprávnené umiestneného prepustiť, a to aj keď súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

19. Podľa ustanovenia § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

20. Podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ak ide o

ústavnú starostlivosť, na ktorú sa nevyžaduje informovaný súhlas podľa § 6 ods. 9 písm. d), poskytovateľ je povinný prevziať osobu do ústavnej starostlivosti oznámiť do 24 hodín súdu, v ktorého obvode sa zdravotnícke zariadenie ústavnej starostlivosti nachádza. O zákonnosti dôvodov prevzatia do ústavnej starostlivosti rozhodne súd. Do rozhodnutia súdu možno vykonávať len také zdravotné výkony, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života a zdravia osoby alebo na zabezpečenie jej okolia.

21. Osobná sloboda patrí k základným ľudským právam, ktoré sú garantované nielen Ústavou SR, ale aj Listinou základných práv a slobôd. V zmysle citovaného článku 17 ods. 6 Ústavy SR prípady, kedy možno osobu prevziať do zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu, môžu byť definované iba zákonom a zároveň z uvedeného článku vyplýva, že takéto opatrenie sa musí súdu oznámiť do 24 hodín s tým, že súd následne o prípustnosti takéhoto držania rozhodne v lehote piatich dní.

22. Dôvody v zmysle citovaného článku 17 ods. 6 Ústavy SR, ale i ustanovenia § 253 ods. 1 C.m.p., pre ktoré môže byť (fyzická) osoba umiestnená bez svojho súhlasu v ústave, vykonávajúcom zdravotnú starostlivosť, sú uvedené v zákone č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z ustanovenia § 6 ods. 9 písm. d) tohto zákona pritom vyplýva, že informovaný súhlas sa v prípade ústavnej starostlivosti nevyžaduje, ak ide o (fyzickú) osobu, ktorá v dôsledku svojej duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie zdravotného stavu tejto osoby. Predpoklady, za ktorých možno osobu vziať a držať do ústavnej starostlivosti proti jej vôli, upravuje § 9 ods. 4 v spojení s § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti. Podľa tohto ustanovenia sa informovaný súhlas nevyžaduje v prípade ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu. Z formulácie citovaného ustanovenia je zrejmé, že na prevzatie osoby do ústavnej starostlivosti proti jej vôli musia byť splnené tri podmienky: 1. osoba musí mať duševnú chorobu alebo jej príznaky, 2. musí ohrozovať seba alebo svoje okolie alebo musí hroziť vážne zhoršenie jej zdravotného stavu a 3. príčinná súvislosť medzi duševnou chorobou (ktorú má alebo ktorej príznaky má) a jej konaním, prípadne rizikom zhoršenia zdravotného stavu. Citované podmienky musia byť naplnené kumulatívne a z výsluchu umiestneného a vyjadrenia lekára, ako aj zdravotnej dokumentácie musia byť všetky tri predpoklady dostatočne preukázané.

23. Súd preto skúmal, či v danom prípade boli splnené zákonné dôvody na to, aby bola umiestnená prevzatá do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu, pričom po vykonanom dokazovaní, v súlade s § 261 C.m.p. mal za preukázané, že stav umiestnenej si vyžaduje jej prevzatie do zdravotníckeho zariadenia aj bez jej súhlasu. Umiestnená trpí diagnózou F22.8 - iná pretrvávajúca porucha s bludmi, trpí prítomnosťou halucinatórnych zážitkov s paranoidnou interpretáciou, psychotickým vnímaním reality, paranoidne halucinatórnym syndrómom a zrejme závislosťou na alkohole. Umiestnená nebola nikdy liečená u psychiatra a neberie žiadnu medikamentóznú liečbu. K svojmu stavu je absolútne nekritická, síce si uvedomuje, že udalosti, ktoré sa stali pred jej umiestnením by mohli byť halucináciami, ale je presvedčená o tom, že sa to naozaj stalo. Na základe týchto skutočností súd preto dospel k záveru, že aktuálny zdravotný stav umiestnenej si vyžaduje ďalšiu odbornú psychiatrickú starostlivosť. Ponechanie umiestnenej v ústavnej psychiatrickej starostlivosti je plne indikované za účelom liečenia umiestnenej. Z vyjadrenia ošetrojúcej lekárky vyplýva, že u umiestnenej je liečba plne indikovaná a bude potrebná dlhšia liečba. Na základe uvedeného preto súd rozhodol tak, že prevzatie umiestnenej do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 59 CMP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitosti podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).